

SERGEJUS TEMČINAS

Lietuvių kalbos institutas
sergejus.temcinas@flf.vu.lt

Rytų baltų Vokietijos pavadinimo kilmė

Rytų baltų (lietuvių ir latvių) kalbose esančio Vokietijos ir vokiečių pavadinimo kilmė iki šiol nėra išaiškinta. Pranešime bus pateikta šio pavadinimo variantų apžvalga, nustatyta jų santykinė chronologija, leidžianti išaiškinti seniausias formas, ir pasiūlyta šio pavadinimo etimologija, siejanti jo seniausias lytis su Žemutinės Saksonijos žemės Getingeno rajone esančiu oikonimu Waake. Ši nuo XI a. žinoma gyvenvietė, suvaidinusi svarbų vaidmenį Getingeno miesto istorijoje, bus davusi pradžią rytų baltų Vokietijos ir vokiečių tautos pavadinimui dar prieš šios šalies rytuose gyvenusių periferinių vakarų slavų genčių suvokietėjimą, kai būtent šios gyvenvietės apylinkės buvo arčiausiai rytų baltų esantis vokiečių regionas, kurio pavadinimas, pagal plačiai paplitusi modelį, ir buvo apibendrintas visai šaliai ir jos tautai. Vėliau įvykusi periferinių vakarų slavų genčių savaiminė germanizacija iš esmės pakeitė Vokietijos rytuose esančių žemių kalbinę situaciją, o tai gerokai apsunkino rytų baltų kalbų Vokietijos pavadinimo kilmės paiešką.